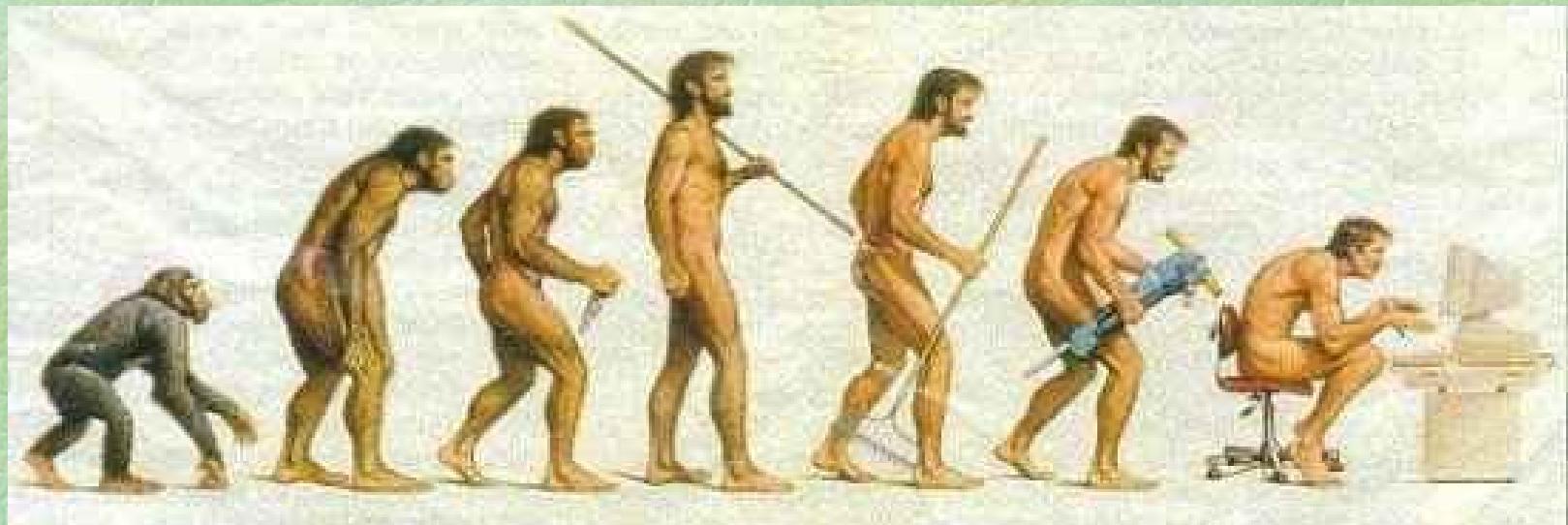

DANRES

- status per 20. marts 2007

Extended Spectrum Beta-Lactamases

DSKM

Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi

Forside

Historie

Love

Bestyrelse

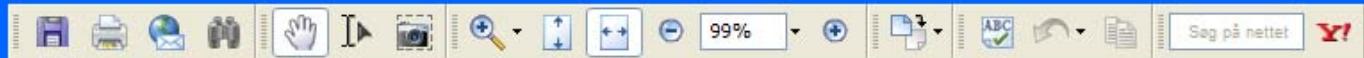
Udvalg

Rapporter

Hæderspriser

Web-master
Jens K. Møller

Opdateret den
23.02.2006

Sag på nettet

ESBL-reference

Baggrund og formål

På DANRES-mødet 24.5.2005 hvor resultaterne af en rundsending af 10 ESBL m.m. producerende stammer blev gennemgået (LINK), blev der fra flere sider udtrykt ønske om at have et sted at sende (formodede) ESBL-stammer hen, for at få disse verificeret og videre undersøgt. Efterfølgende udtænkte og fremlagde vi på DANRES-mødet 1.11.2005 et forslag til en sådan referencefunktion. Dette forslag blev diskuteret på mødet og med afsæt i dette vil vi forslå:

- 1) En i første omgang tidsbegrænsset (01.01.06 til 30.06.06) indsamling af alle ESBL-stammer fra alle KMA. Data og resultater vil blive fremlagt på et efterfølgende DANRES-møde til diskussion; konsekvenser for behandling og diagnostik, fremtidig samarbejde, eventuel publicering m.m.
- 2) Efter 30.06.06 kan de laboratorier der fortsat måtte ønske det indsende ESBL-stammer til videre undersøgelse og karakterisering.

Ny side 1 - Microsoft Internet Explorer

Filer Rediger Vis Foretrukne Funktioner Hjælp

Tilbage Søg

Adresse http://www.d-s-k-m.suite.dk/ 2 blocked Check AutoLink Options

Google Search 2 blocked Check AutoLink Options

DSKM

Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi

Forside

Historie

Love

Bestyrelse

Udvalg

Rapporter

Hæderspriser

[Web-master](#)
Jens K. Møller

Opdateret den
23.02.2006

[Medlemskab](#) [Aktuelt](#) [Nyt fra bestyrelsen](#) [ESCMID](#)

[DSKM møder](#) [Årsmøde på Sandbjerg](#) [Andre møder](#) [Kopi af færedrag](#)

[MDS-koder](#) [KMA'er i Danmark](#) [Uddannelse](#)

[LINKS](#) [DANRES](#)

Internettet

start Ny side 1 - Microsoft ... Microsoft Excel - VEC... Microsoft PowerPoint ... DA 17:04

Ny side 1 - Microsoft Internet Explorer

Filer Rediger Vis Foretrukne Funktioner Hjælp

Tilbage Søg

Adresse http://www.d-s-k-m.suite.dk/ Hyperlinks

Google Hyperlinks

Check spelling of text you type on any web form in English

DSKM

Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi

DANRES

Samarbejde om overvågning af resistensforholdene i Danmark

Side under opbygning!

[Referat fra DANRES mødet den 25.01.2005](#)

ESBL-samarbejde!

Dennis Schröder Hansen, KMA Hillerød
DSH@ssi.dk

Niels Frimodt-Møller, AAS SSI
NFM@ssi.dk

Indsamling af ESBL isolater ([se oplæg](#))

Indsendelsessekretariat ([regneark kan downloades](#))

Udført Internettet

start Ny side 1 - Microsoft ... Microsoft Excel - VEC... Microsoft PowerPoint ... DA 17:07

ESBL-indsendelsesskema (kun enterobakterier, og kun ét isolat af samme species per patient)

1. Indsendende KMA:		2. Indsendelsesdato:	/ / 200_.	
3. Patientidentifikation (CPR)		—		
4. Lokalt prøvenummer:				
5. Prøvens geografi; hospital (navn-afdeling)/praksis (bynavn):				
6. Prøvetagningsdato:	/ / 200_.			
7. Prøven taget fra	Urin	Nedre luftveje	Blod	Andet:
8. Nosocomial (> 48 timer)	Community acquired			
9. Species	<i>E. coli</i>	<i>K. pneumoniae</i>	<i>P. mirabilis</i>	Andet:
10. Identifieret ved hjælp af	API 20E	API 32E	Vitek 1/2	Andet:
11. Anvendt screeningstest	Cefpodoxime	Cefuroxime	Cephadroxil	Andet:
12. Anvendt konfirmatorisk test	DD-synergy-test	E-test med CL/TZ	Kombinationsdisk	Andet:
13. Kommentarer:				
Isolater indsendes løbende til:				
Frank Hansen, Afdelingen for Antibiotikaresistens og Sygehushygiejne, bygning 47 rum 107, Statens Serum Institut, 2300 København S				

ESBL-isolater indsendt til VEC per 17/03/07

	Indsendt 17/3/07	1/1 – 30/6 2006 (+data)
Esbjerg	6	2
Herlev	66 (27+38 uden data)	0
Herning	32	8
Hillerød	33	6
Hvidovre	284	99
Næstved	27	18
SSI	36	8
Viborg	15	14
Ålborg	50	15
Århus	25	20
Odense	32	32
Total	(+2 uden data)	608 (+1 uden data) 225

21 mulige dubletter med samme CPR

ESBL-isolater indsendt til VEC per 17/03/07

Hjemme/Hospital	Per 17/3 2007	1/1-30/6 2006
Nosocomiel	104	44
Community acquired	58	40
Ikke oplyst	446	141
Total	608	225

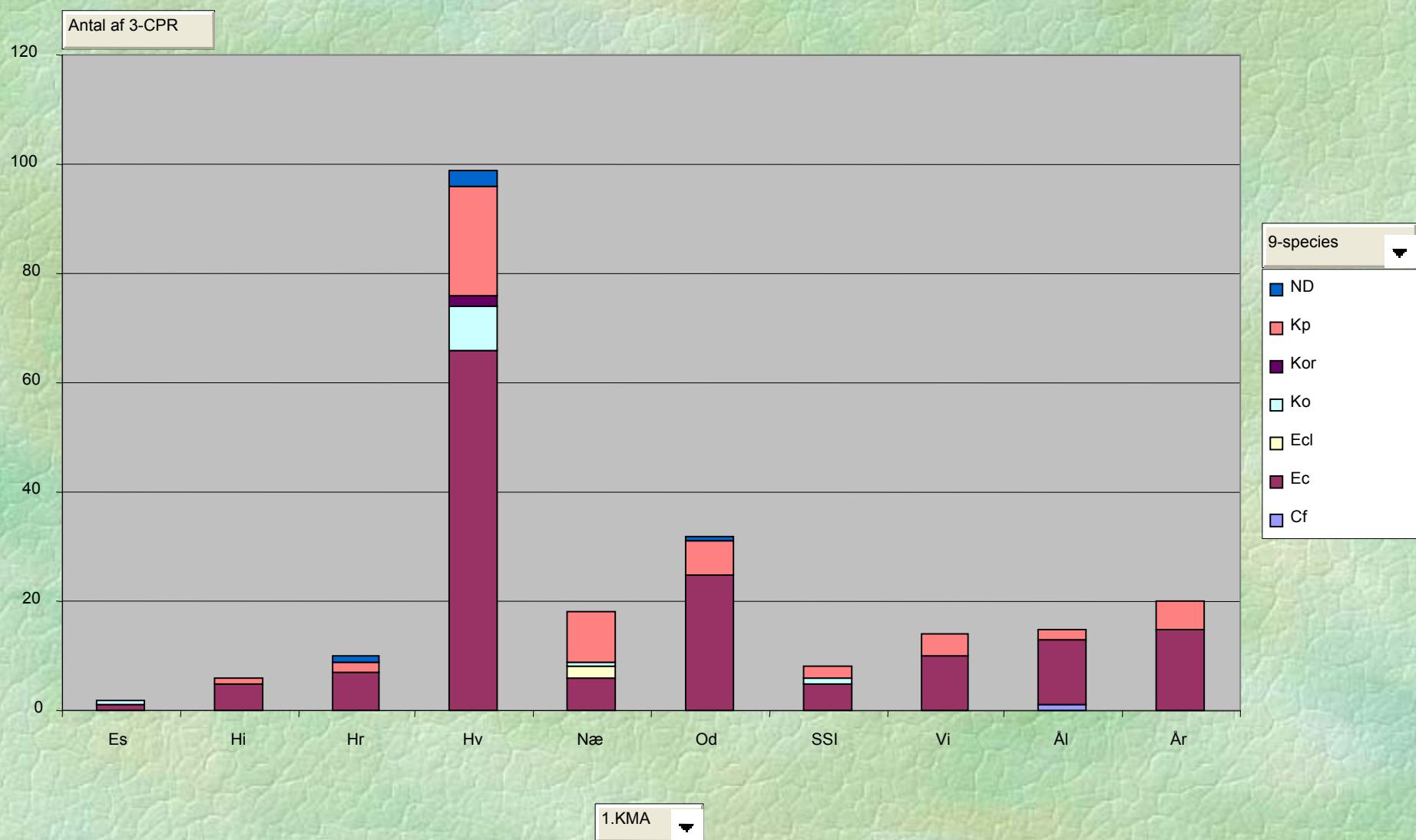
ESBL-isolater indsendt til VEC per 17/03/07

Prøvemateriale	Per 17/3 2007	1/1-30/6 2006
Blod	48	13
Abdomen, indre	24	10
Podning sår m.m.	37	18
Trakealsekret	27	9
Urin	463	173
CVK	3	1
Andet	6	1
Total	608	225

ESBL-isolater indsendt til VEC per 17/03/07

Species	Per 17/3 2007	1/1-30/6 2006
<i>C. freundii</i>	2	1
<i>E. cloacae</i>	6	2
<i>E. coli</i>	395	153
<i>K. ornithinolytica</i>	4	2
<i>K. oxytoca</i>	36	11
<i>K. pneumoniae</i>	148	51
Andet/ikke oplyst	17	5
Total	608	225

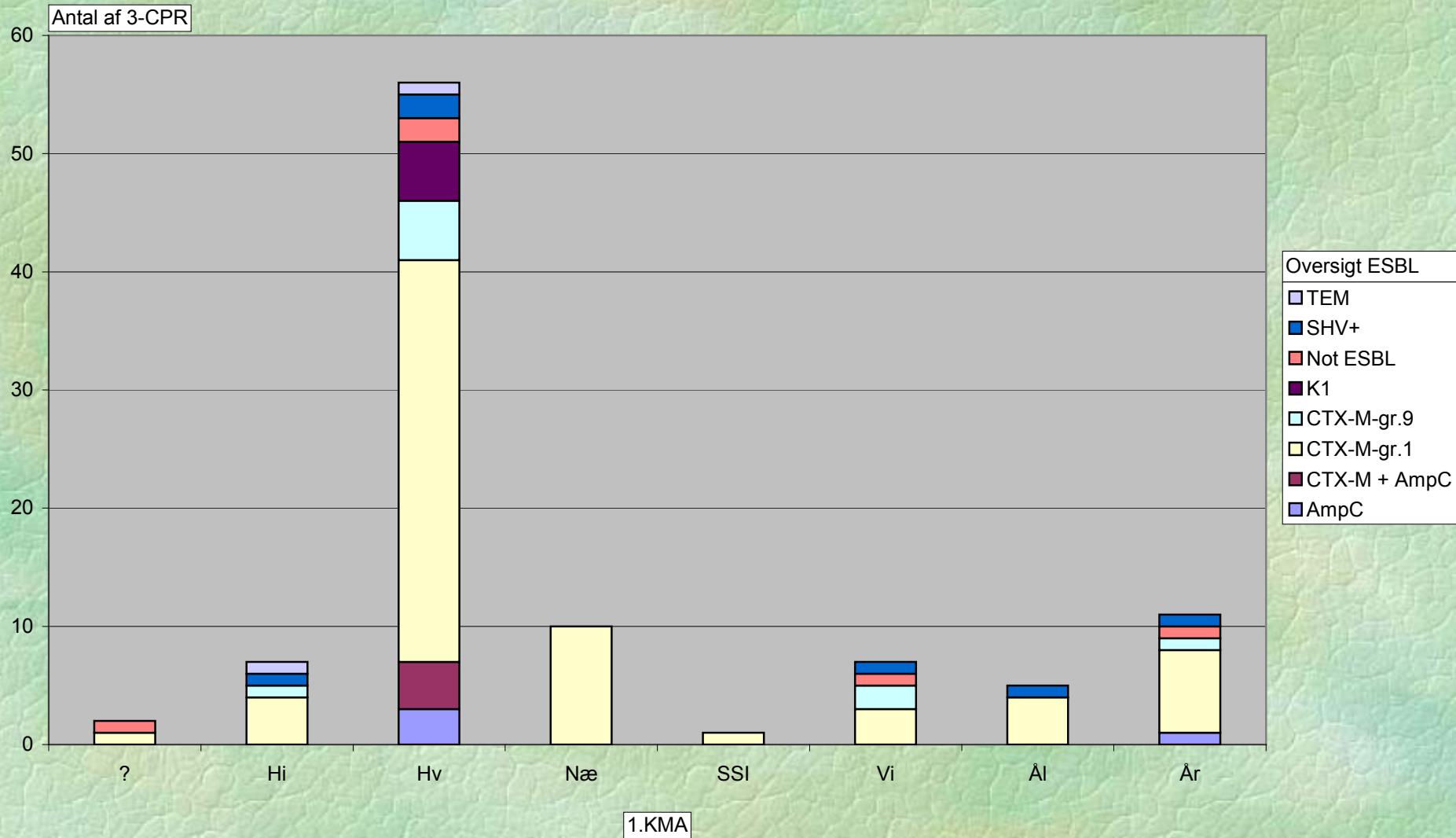
225 ESBL-isolater indsendt til VEC i perioden 1/1 - 30/6 2006

99 første ESBL-isolater indsendt til VEC

ESBL gener	Antal
CTX-M-gr.1	64
CTX-M-gr.9	9
SHV-12/-28/-61 + AmpC/CTX-M	6
K1 (<i>K. oxytoca</i>)	5
CTX-M + AmpC	4
AmpC	4
TEM-52, TEM-123	2
Andet (incl. Non-ESBL)	5
Total	99

99 første ESBL-isolater indsendt til VEC

Prævalensundersøgelse af ESBL-producerende *E. coli*, *K. pneumoniae* og *P. mirabilis* fra urin og blod i perioden 1.maj til 30. juni 2007

Forud for indsamlingen af ESBL isolater 1.januar – 30. juni 2006, var spørgsmålet om der var ESBL-producerende enterobakterier i prøver fra danske patienter i nævneværdi grad. Med indsendelsen af ca. 300 isolater fra den omtalte periode og 600 indtil dato, er dette bekræftet, og det kan konstateres at de overvejende drejer sig om ESBL af CTX-M typen, og at isolaterne først og fremmest bliver fundet i urinen fra både hospitaliserede patienter og patienter fra almen praksis. Mens nogle afdelinger har været meget dedikerede og systematiske i deres indsamling, har andre enten ikke deltaget eller ikke udvist helt samme grad af entusiasme. KMA Århus oplyser at de har fundet en prævalens på ca. 3 %. De til dato opnåede resultater vil blive fremlagt på næste DANRES møde 20. marts i Odense.

For at kunne vurdere problemets omfang og dokumentere om dette er et problem i (fortsat) stigning, og for at få afklaret den nationale geografi, er det blevet påtrængende nødvendigt at finde prævalensen af disse stammer i DK. Vi vil derfor foreslå at der laves en landsdækkende prævalensundersøgelse af ESBL-producerende *E. coli*, *K. pneumoniae* og *P. mirabilis* fra urin og blod i perioden **1.maj til 30.juni 2007**. Vi har bestræbt os på at gøre protokollen så simpel og lidet arbejdskrævende som muligt.

Dennis S Hansen, KMA Hillerød Hospital

Niels Frimodt Møller, SSI

Robert L Skov, SSI

Ulrik Justesen, KMA, Odense Universitetshospital

Kurt Fuursted, KMA, Århus Sygehus

Ole Heltberg, KMA, Næstved Sygehus

Tove Højbjerg, KMA, Aalborg Sygehus

PROTOKOL

Periode	Prøver modtaget i laboratoriet i perioden 1.maj - 30. juni 2007 .
Species	<i>E. coli</i> , <i>K. pneumoniae</i> og <i>P. mirabilis</i>
Prøvekategorier	Blod og urin (både fra hospital og praksis)
Hvilke isolater	Alle isolater som resistensundersøges (primær og sekundær). Grundet den korte undersøgelsesperiode bør hver patient kun optræde én gang (undtaget er fund af ESBL i 2. eller senere prøve).
Screeningtest	1) Cefpodoxime, eller 2) Cefotaxime <u>og</u> ceftazidime, se tabel nedenfor
Konfirmatorisktest	1) Kombinationsdisk (cefotaxime <u>og</u> ceftazidime fra Oxoid/Rosco), eller 2) E-test (CT/CTL <u>og</u> TZ/TZL), eller 3) Vitek 2, AST-N041 kortet
Data	Data indsendes før 31/7 på vedhæftede dataark til Dennis Hansen (DSH@ssi.dk). Der rapporteres antal undersøgte isolater i de to prøvekategorier, antal screeningtest positive og antal konfirmatorisk test positive, for hver af de tre species.
Isolater	Alle ESBL konfirmatorisk test positive isolater bedes indsendt til Frank Hansen, SSI med ”ESBL prævalens” anført på indsendelsesskemaet (kan fortsat hentes på DSKMs hjemmeside).

			Mueller-H	ISA	ISA+blod	DBA
cefpodoxime	Oxoid	CPD 10		< 25 mm		
	Rosco	CFPOX 30	< 20 mm			< 24 mm
cefotaxime	Oxoid	CTX 5		< 24 mm*		
	Rosco	CFTAX 30	< 26 mm	< 34 mm*		< 28 mm*
ceftazidime	Oxoid	CAZ 10		< 24 mm*		
	Rosco	CEZDI 30	< 24 mm	< 28 mm*		< 28 mm*

* Screening af alle isolater som er I eller R. Den **anbefaede metode** er angivet med fed skrift.

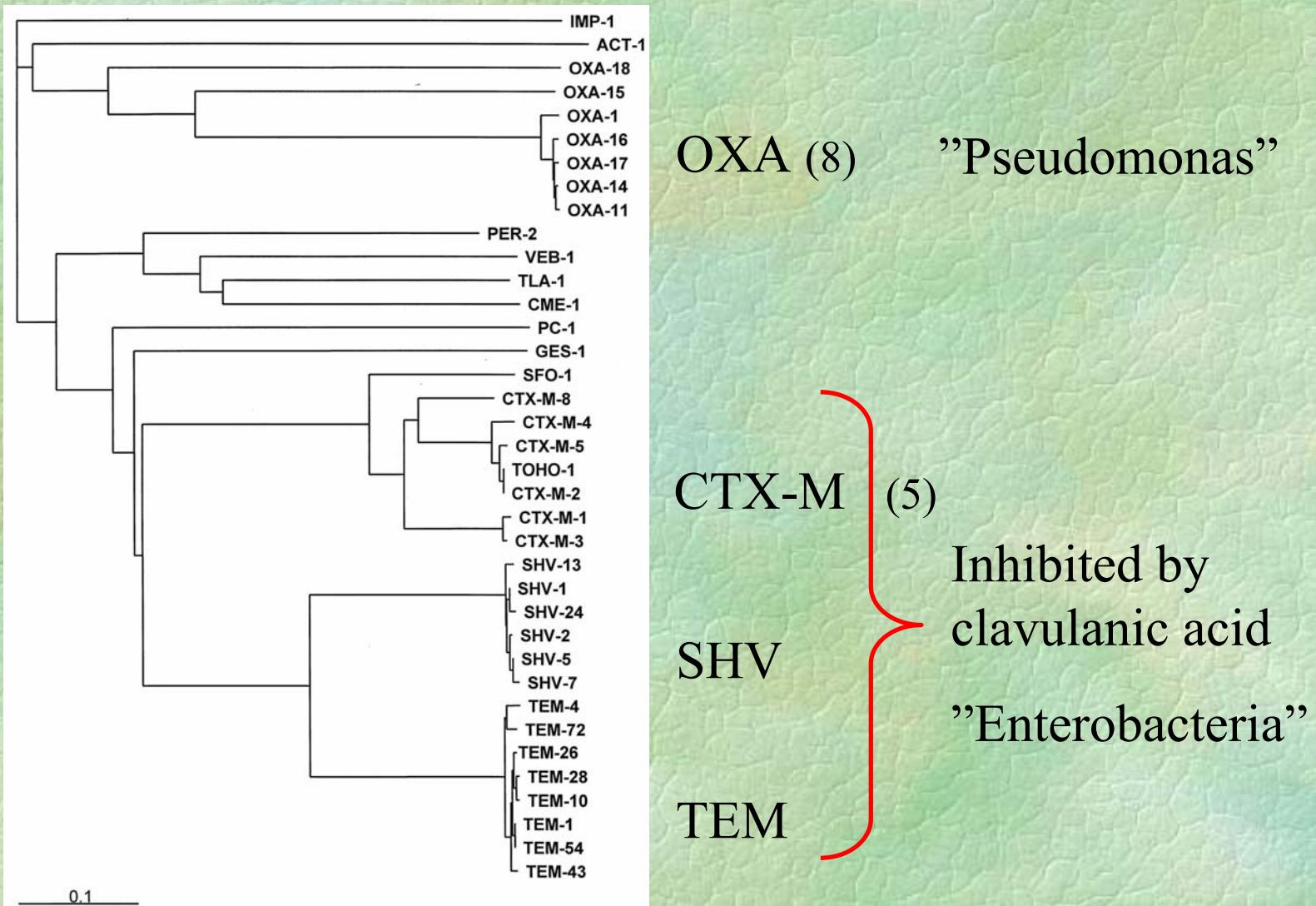
Kun én prøve med samme species per patient (CPR); undtagelse er sekundært fund af ESBL-producerende isolat hos allerede inkluderet patient.			
Screeningstest anvendt	1) Disk/tablet(er): _____ 2) Resistensagar: _____		
Konfirmatorisktest anvendt	1) Kombinationsdisk: _____ 2) E-test (CT/CTL etc.): _____		
Blod , totalt antal undersøgte patienter (eventuelt også antal kolber)			
Urin , totalt antal undersøgte patienter (eventuelt også antal uriner)			
	<i>E. coli</i>	<i>K. pneumoniae</i>	<i>P. mirabilis</i>
Identifikationsmetode (la+, PGUA; Vitek; API20E; etc.)			
Blod , antal undersøgte			
Blod , antal screenede			
Blod , antal konfirmatorisk positive			
Urin-P (praksis), antal undersøgte			
Urin-P , antal screenede			
Urin-P , antal konfirmatorisk positive			
Urin-H (hospital), antal undersøgte			
Urin-H , antal screenede			
Urin-H , antal konfirmatorisk positive			

Extra materiale...

Number of β -lactamases (ESBLs) primo 2006

- TEM 150 (155 per 10-09-06 www.lahey.org/studies)
- SHV 88
- OXA 88
- CTX-M 53
- IMP 22
- VIM 12
- Smaller number of many other β -lactamases
- Approximately 50% with ESBL activity

ESBL phylogeny

Classification by Bush-Jacoby-Medieros functional groups and Ambler molecular classes

VOL. 8, 1995

β-LACTAMASES IN BACTERIAL RESISTANCE

559

TABLE I. Correspondence between Ambler's molecular classification of β-lactamases and the functional groups of Bush et al.^a

Structural class (Ambler)	Functional group (Bush)	Activity ^b							Inhibition by clavulanic acid
		Penicillins	Cephalosporins	Oxazolidinones	Cephalosporins	Cefazosin	Acarbose	Imipenem	
Serine β-lactamases									
A	2a	+++	+	-	±	-	-	-	++
	2b	+++	+	+	++	-	-	-	++
	2be	+++	+	+	++	++	++	-	++
	2br	+++	+	+	+	-	-	-	-
	2c	++	+++	+	+	-	-	-	+
	2e	++	++	-	++	++	++	-	++
	2f	++	+	?	+	+	++	++	+
C	1	++	±	Inhibitor	+++	+	Inhibitor	-	-
D	2d	++	+	+++	+	-	-	-	±
Undetermined ^c	4*	++	++	++	Y	Y	-	-	-
Zinc β-lactamases									
B	3	++	++	++	++	++	+	++	-

* Data from Ambler's classification (4, 226) and the classification of Bush et al. (37). This table includes some simplifications. In particular, (i) group 2d includes molecular class A metallo-β-lactamases from *Actinomycete* and *Streptomyces* spp., as well as class D enzymes from gram-negative rods; (ii) hydrolytic activity varies within each group, and (iii) sequences remain to be determined for many enzymes indicated in Bush's scheme.

^b +++, preferred substrate (highest K_m); ++, good substrate; +, hydrolyzed; ±, barely hydrolyzed; -, stable; Y, variable within group; ?, uncertain.

^c None of Bush's group 4 enzymes has yet been sequenced; they are assumed to be serine types because they lack carbapenemase activity.

ESBL...a working definition

- β -lactamases capable of conferring bacterial resistance to penicillins, 1st, 2nd and 3rd generations cephalosporins, and aztreonam, by hydrolysis and which are inhibited by β -lactamase inhibitors (clavulanic acid)
- belongs to functional group
2be (class A, serin β -lactamase, TEM, SHV, CTX-M)
(2d (class D, serin β -lactamase, OXA))
- often on plasmids

EPIDEMIOLOGY

- 1982 → 2000
- SHV & TEM
- EU, Frankrig, USA
- Hospitalized patients
- *K. pneumoniae*
- Gentamicin resistance and MR
- 2000 →
- CTX-M
- Sydamerika, WW
- Community acquired
- *E. coli*
- Less co-resistance

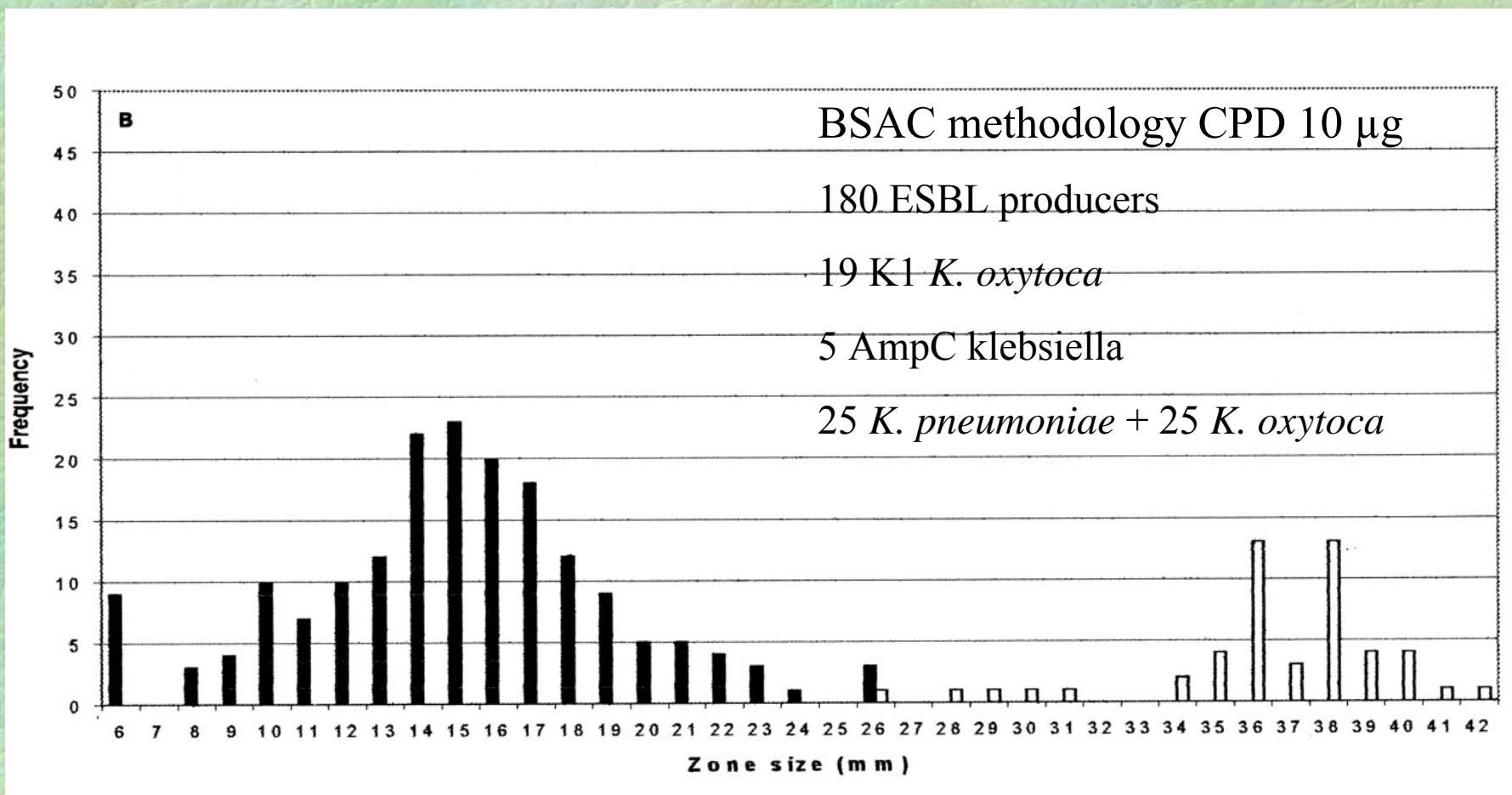
The two steps of ESBL detecting:

1. screening
2. confirmatory testing

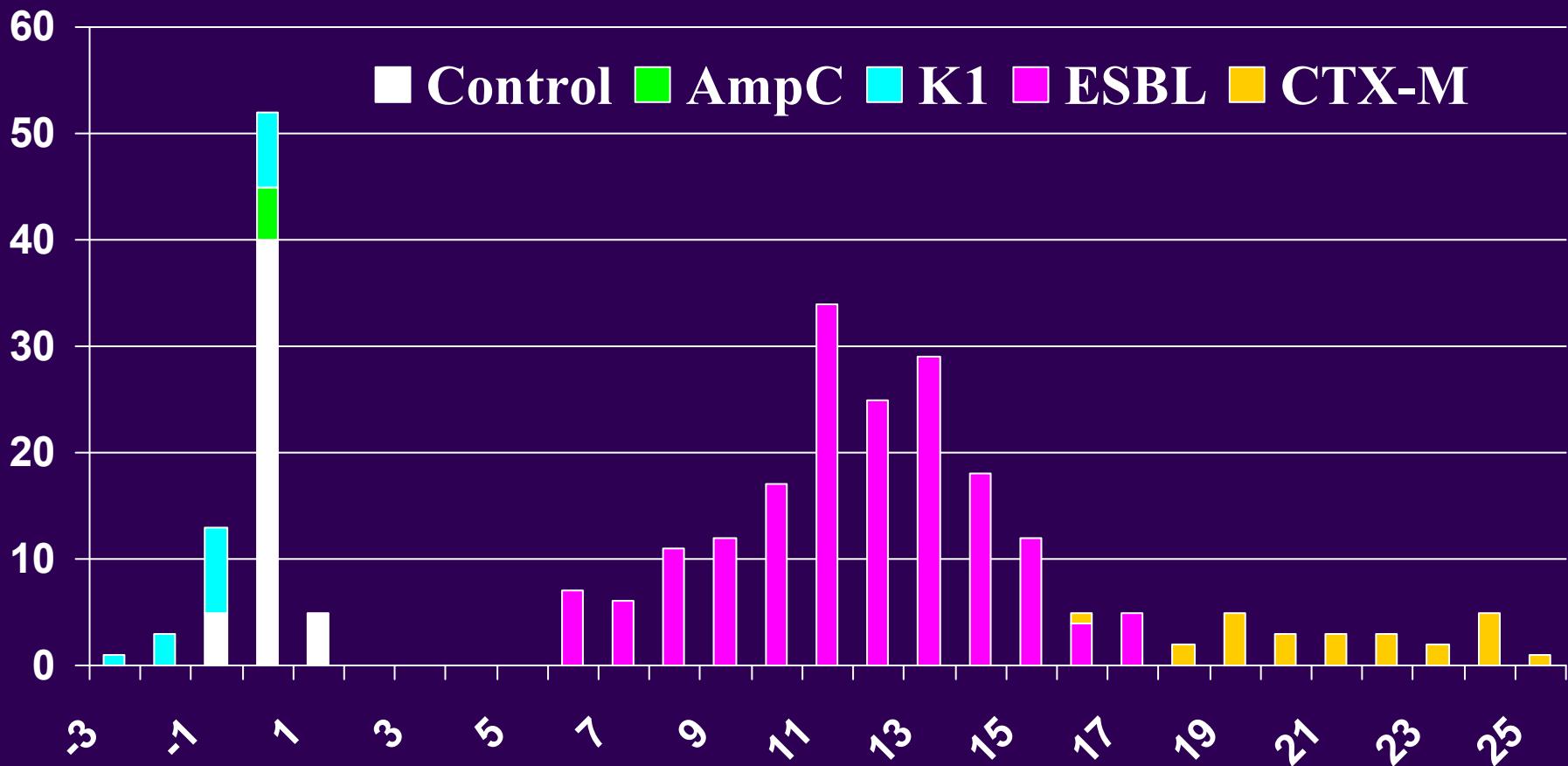
- A) Travel anamnesis
- B) ↓ susceptibility to a cephalosporine
- C) ↓ susceptibility to gentamicin

1. screening

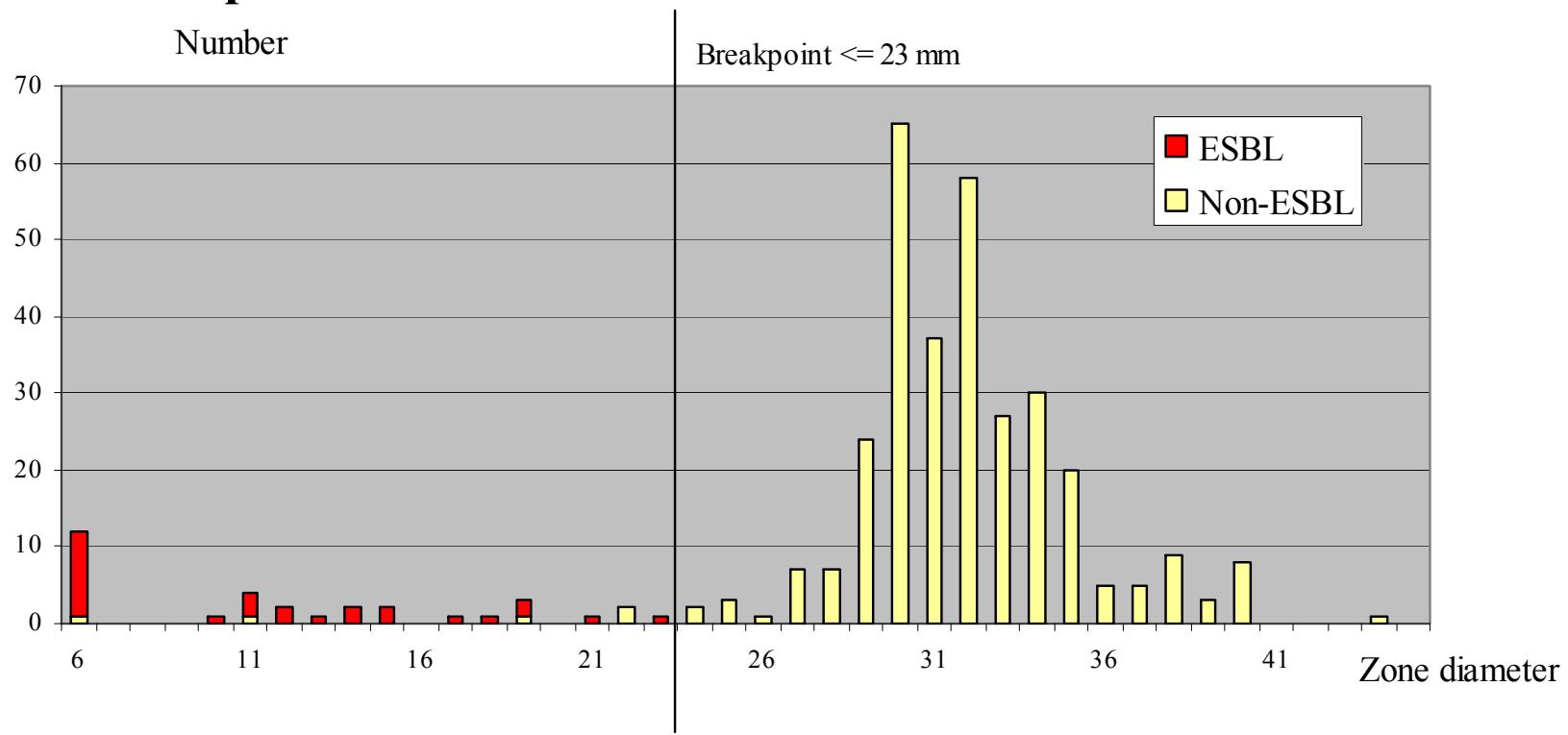

Carter MW (Livermore) JCM 2000;38:4228-32

Zone differences (mm), Klebs & E. coli c'pod/clav 10+1 µg - c'pod 10 µg

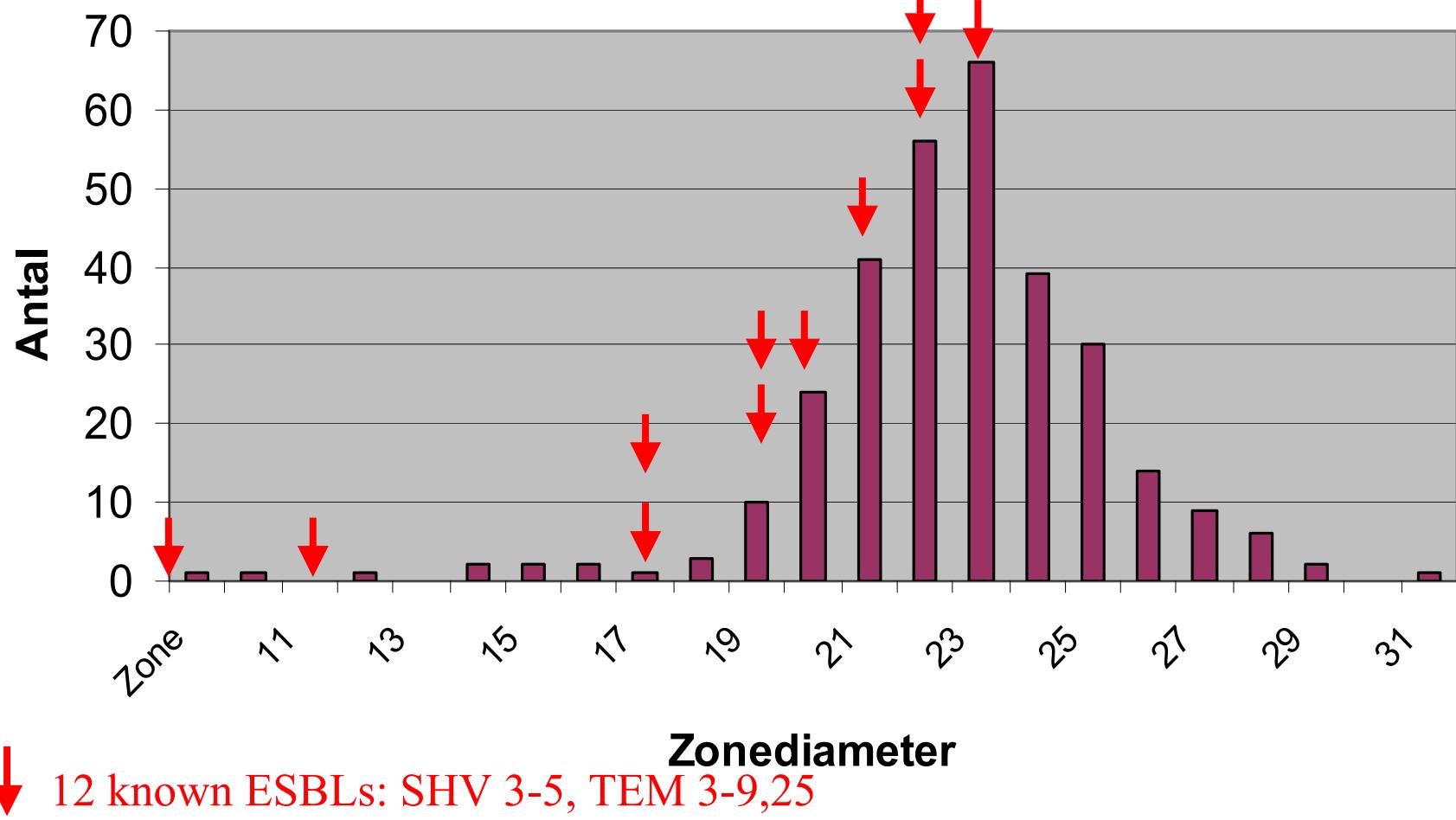

Cefpodoxime zones for 318 E.coli and 28 ESBL strains

SRGA methodology, Isosensitest agar without blood, CPD 10 µg Oxoid disc

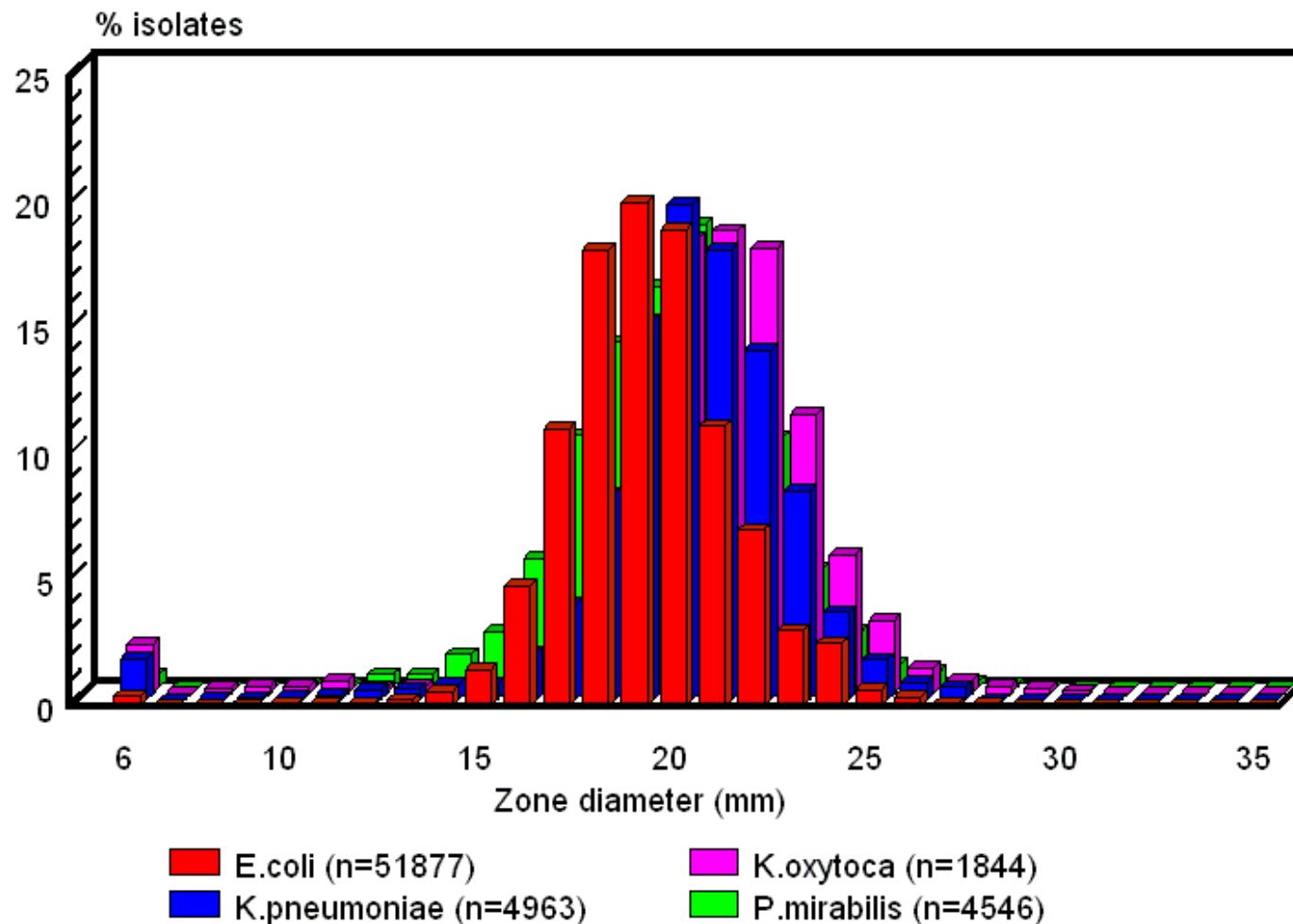
Cefalexinzone for E.coli

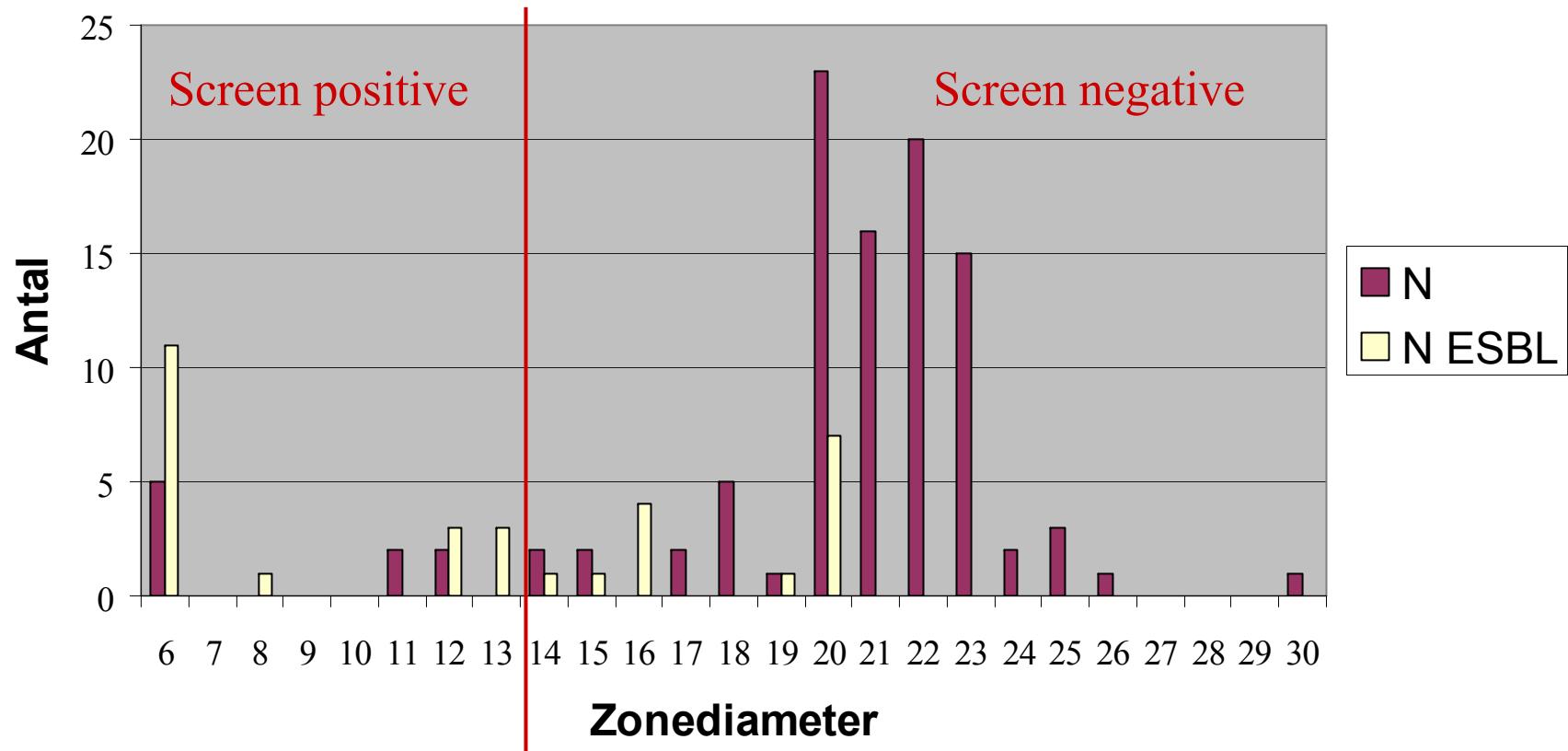
Screening for betalactam resistance* using Cefadroxil 30 µg disk

SRGA breakpoints on ISA (Oxoid), semiconfluent inoculum, 18-20 h incubation, 36 C, ambient air

The following breakpoints valid for *E.coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Klebsiella oxytoca* and *Proteus mirabilis*: ESBL-screen negative ≥ 14 mm; ESBL-screen positive zone diameter ≤ 13 mm Breakpoints for *Citrobacter* spp are 10/9 mm.

Cefadroxil zonediameter E.coli

Choice of indicator cephalosporin

	Sensitivity	Specificity
Cefotaxime & ceftazidime	Good	Good
Cefpodoxime	Good	Moderate
Cefuroxime	Poor	Poor
Cephalexin or cephadrine	Moderate	Poor
Cefpirome or Cefepime	Poor	Good

2. confirmatory testing

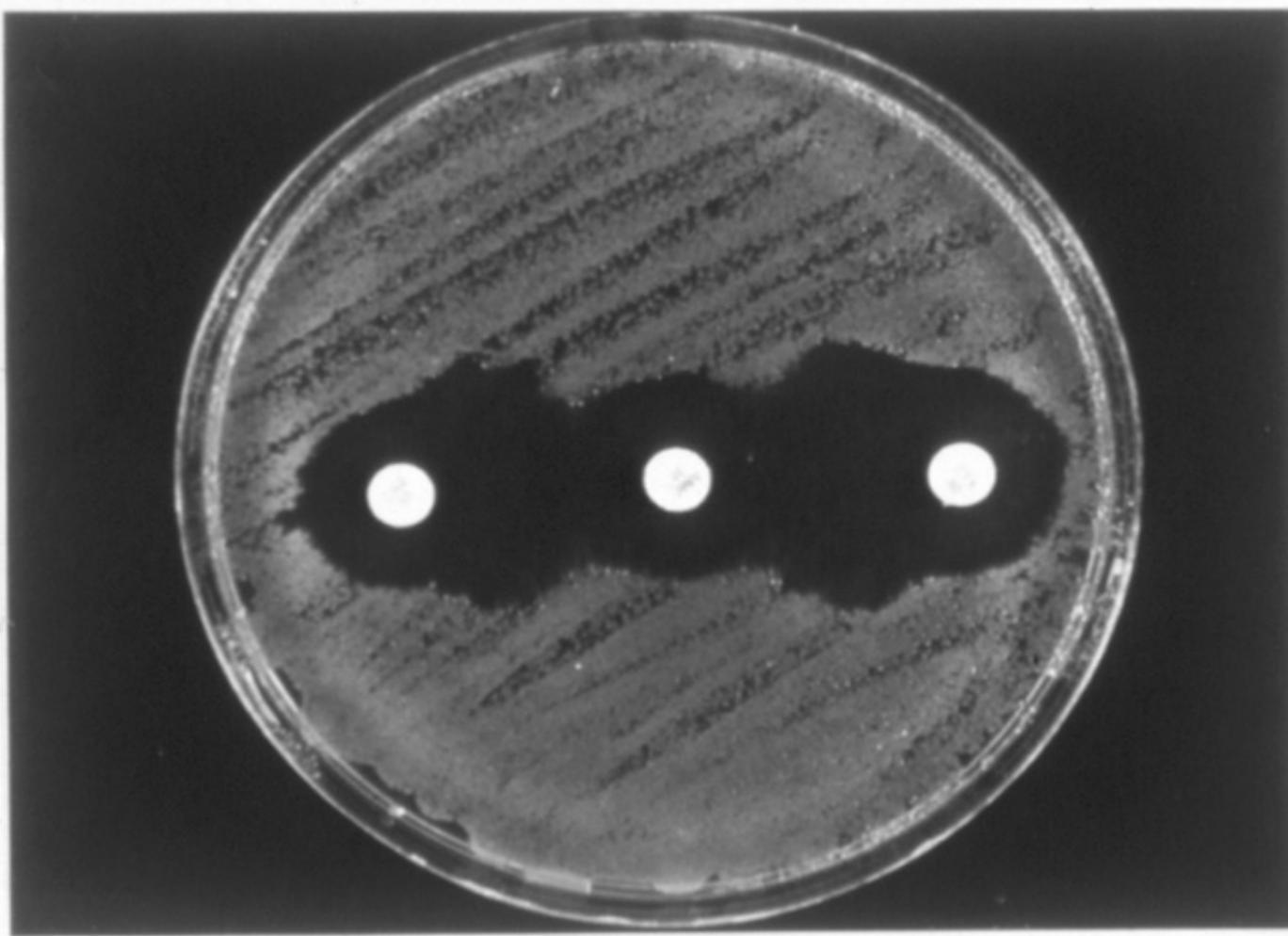

Demonstrate synergy with clavulanic acid:

- Double disc
- Combination disc
- Etest

Double disc test for *K. pneumoniae* TEM-3⁺

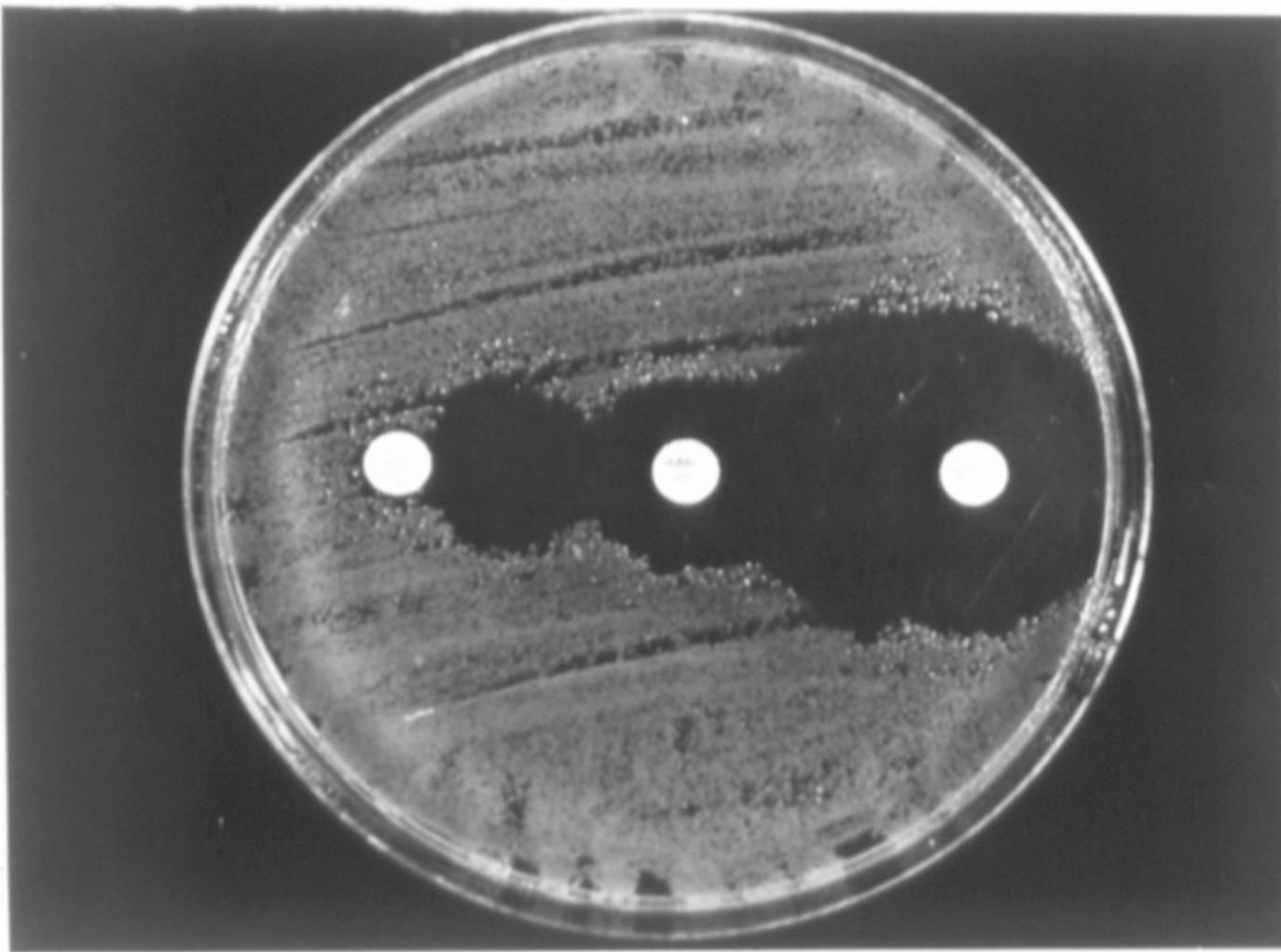

Ceftazidime 30   Augmentin 20+10   Cefotaxime 30 µg

Double disc test for *K. pneumoniae* TEM-10⁺

Ceftazidime 30   Augmentin 20+10   Cefotaxime 30 µg

K. pneumoniae with 2 + confirmatory phenotypic tests:
-double disk (synergism) and
-double disc test with Roco Neosensitabs

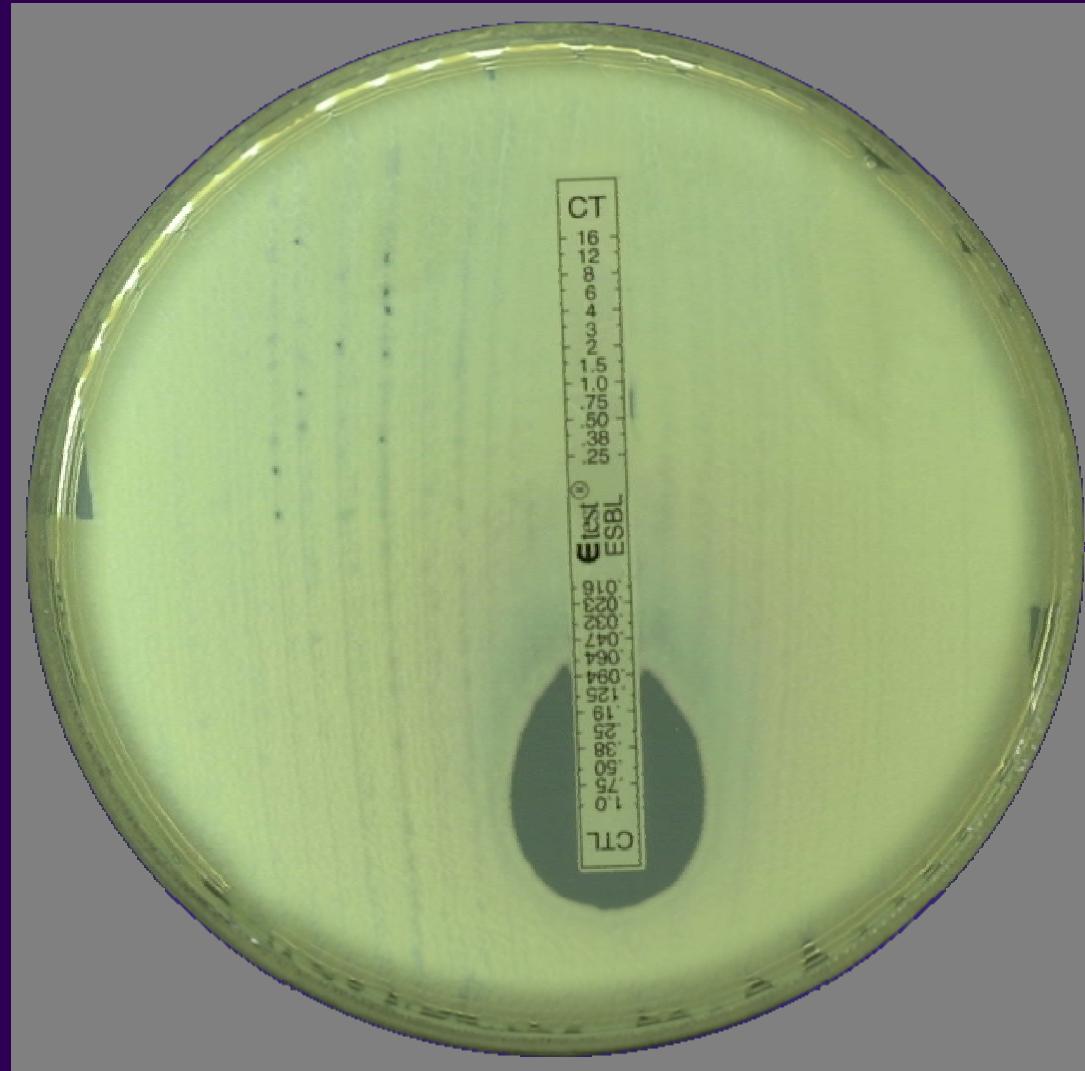

Etest for ESBLs

Cefotaxime

Cefotaxime
+
clavulanate

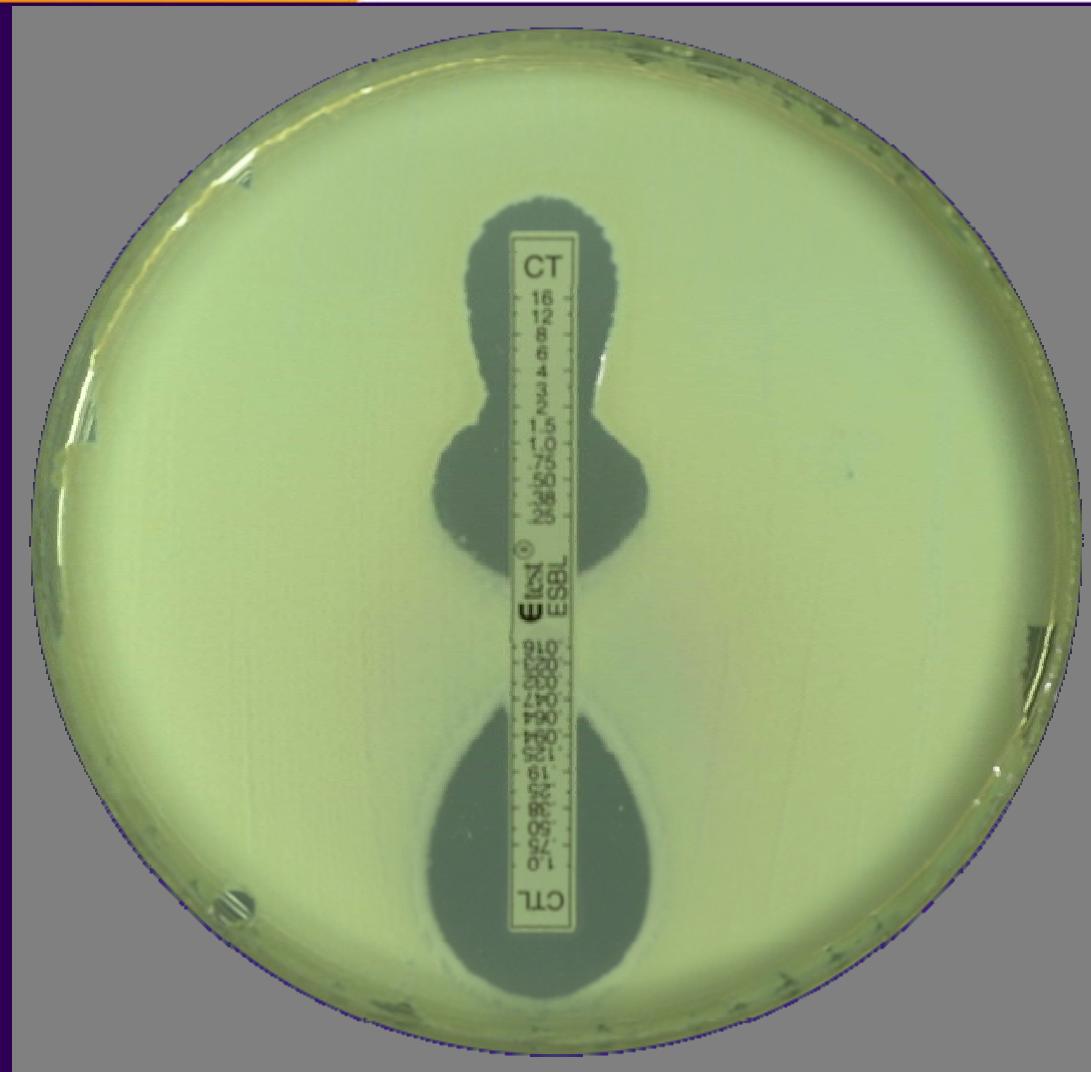

Etest for ESBLs

Cefotaxime

Cefotaxime
+
clavulanate

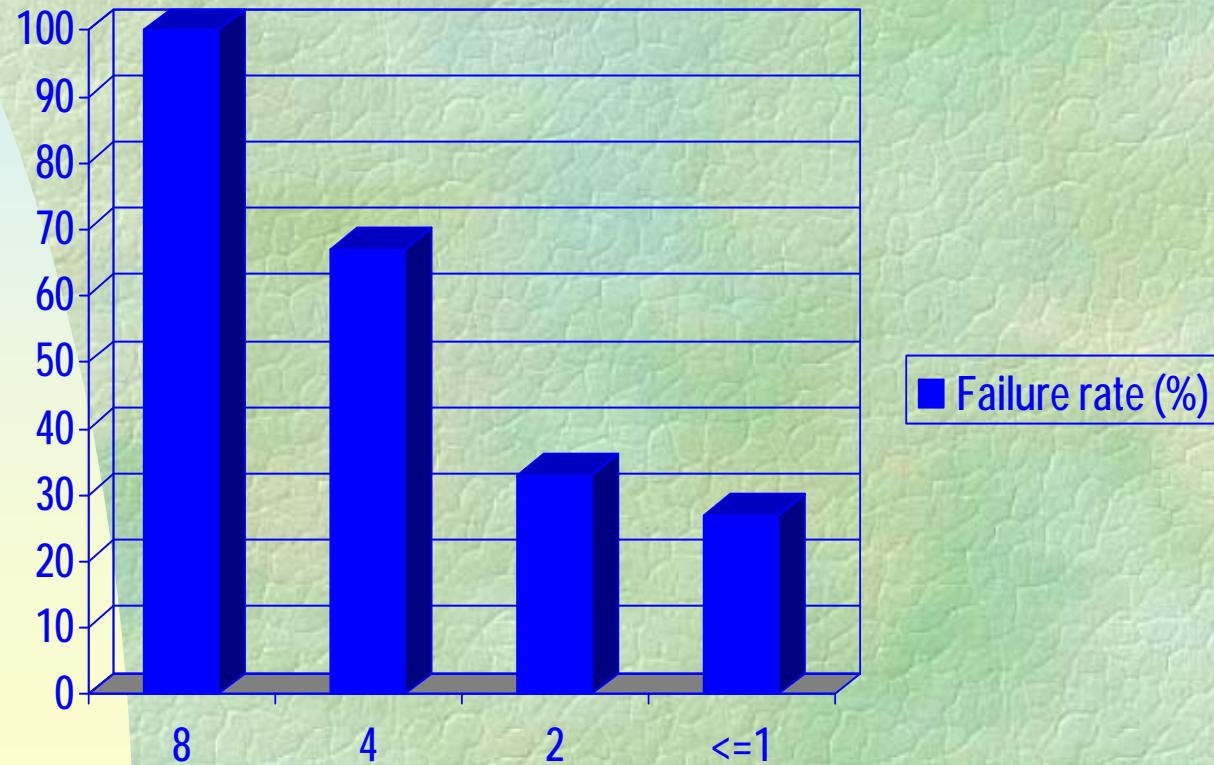
ESBL confirmatory tests

	Pro	Contra
Double disc	Cheap	Best disc spacing varies with strain
Combination disc	Cheap, sensitive & specific	Batch variation; Controls critical
Etest	Sensitive Internally controlled	More expensive; False +ve's with K1 in <i>K. oxytoca</i>

Outcome by MIC for susceptible isolates

All 4 patients with intermediate susceptible strains had clinical failure (2 died)

Failure 54% (15 of 28) for MICs 2-8 $\mu\text{g/ml}$

Efficacy of different β -lactams against a TEM-26 ESBL producing *K. pneumoniae* in the rat intra-abdominal abscess model

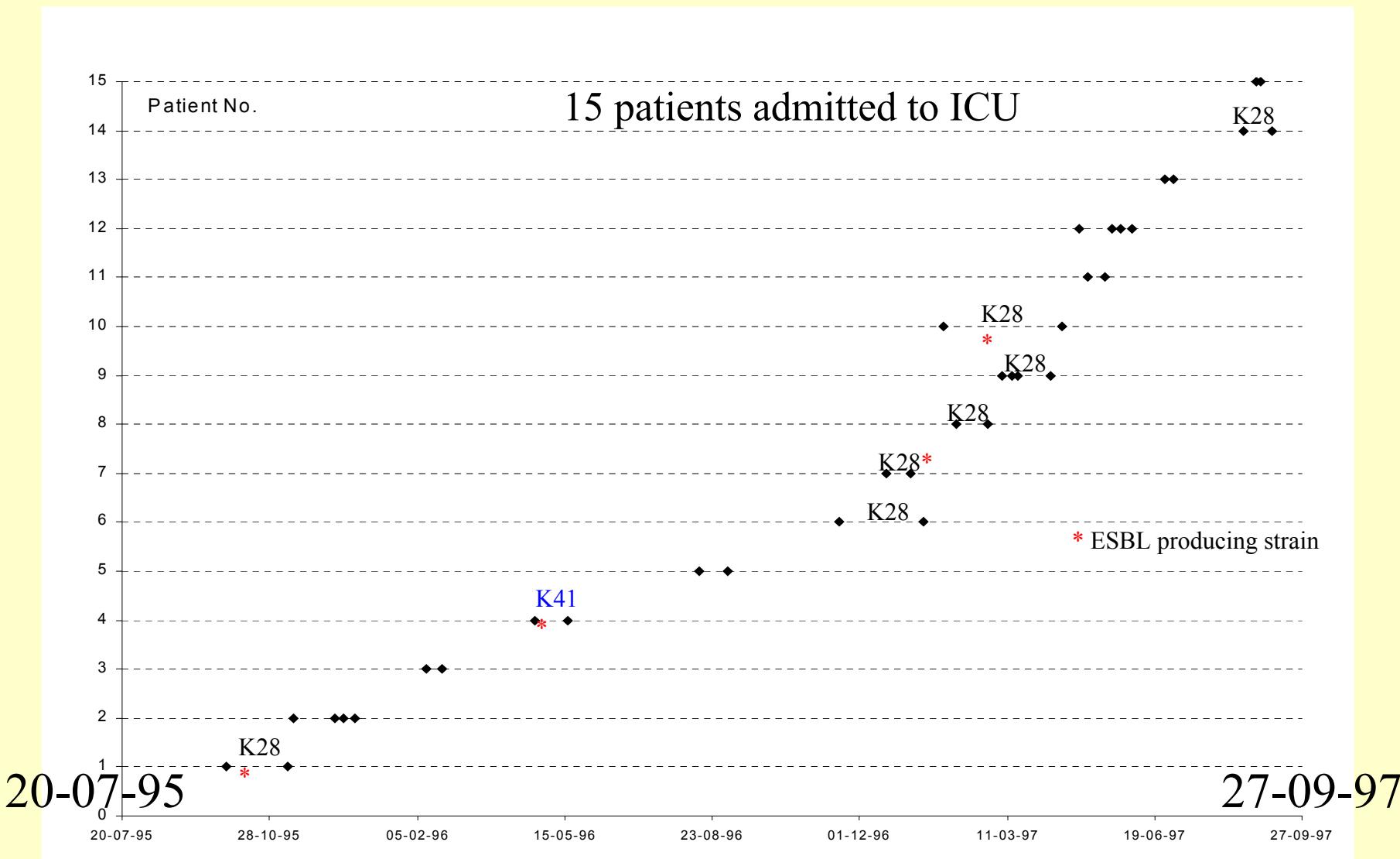
	MIC 10 ⁵ CFU/ml	MIC 10 ⁸ CFU/ml	log10 CFU/g
None	-	-	8.02
Cefoperazone	2	256	7.41
Cefoperazone+sulbactam	0,5	256	5.84
Cefotaxime	10,5	256	7.26
Cefpirome	1	>256	7.80
Ceftazidim	>256	-	8.85
Imipenem	0,5	16	4.99

ESBL & Denmark

Case 1: 75-year old female

- June 1993 transferred to Hvidovre Hospital after traffic accident in Turkey. Multiple injuries and respirator treatment. Prophylactic antibiotic treatment with ceftazidime, vancomycin and tobramycin.
- Culture from urine day 18 grew MR K. pneumoniae. This strain was not kept.
Pt discharged to rehab. unit.
- March 1994 re-admitted with stroke. In urine MR *K. pneumoniae*, K-type K20, SHV-5
After 3 weeks discharged to rehab. unit.

A Two-year Lasting Outbreak of Multiple Antibiotic Resistant K. pneumoniae K28 in an Intensive Care Unit in Denmark

Figure 1 Ribogroup of 13 MRKP strains isolated in the ICU

Strain	RiboGroup	RiboPrint(R) Pattern
1:B-8	RIB01 58-S-6	
1:H-3	RIB01 58-S-6	
2:A-1	RIB01 58-S-6	
1:F-5	RIB01 58-S-6	
1:F-8	RIB01 58-S-6	
2:A-8	RIB01 58-S-6	
1:E-8	RIB01 58-S-6	
2:B-1	RIB01 58-S-6	
2:B-2	RIB01 58-S-6	
2:B-7	RIB01 58-S-6	
1:D-4	RIB01 182-S-6	
1:E-6	RIB01 182-S-6	
2:A-6	RIB01 182-S-6	

The prevalence of ESBL producing *E. coli* and *Klebsiella* strains in the Copenhagen area of Denmark

Anne Kjerulf

Dennis S Hansen

Dorthe Sandvang

Frank Hansen

Niels Frimodt-Møller

Herlev Hospital

Hvidovre Hospital &
Hillerød Sygehus

Statens Serum Institut

Statens Serum Institut

Statens Serum Institut

Material & Methods 1

Four strain collections

- A:** 380 consecutive isolates mostly from urine,
27/2 to 24/3 2003, Hvidovre Hospital
- B:** 200 gentamicin resistant isolates,
1998 to 2003, Hvidovre Hospital
- C:** 210 consecutive blood isolates,
1/7 to 31/12 2001, Herlev Hospital
- D:** 68 cefuroxime resistant isolates,
1/1 2002 to 30/6 2003, Herlev Hospital

Material & Methods 2

Screening with Cefpodoxime (≤ 23 mm)

Oxoid discs on Iso-sensitest agar $\div$ blood

Phenotypic confirmatory test (≥ 5 mm)

Oxoid combination discs method

Cefpodoxime, Ceftazidime and
Cefotaxime +/- clavulanic acid

PCR & sequencing for TEM, SHV, OXA and
CTX-M (group 1, 2 and 9) enzymes

Results 1

	Species	Screening positive N	Confirmatory-test positive N	Prevalence of ESBL phenotype (%)	ESBL Genes	Prevalence of ESBL genes (%)
					CTX-M SHV	
A (380)	<i>E. coli</i>	9	3	0.8	2	1
	<i>K. pneumoniae</i>	0	0			
	<i>K. oxytoca</i>	3	0			
B (200)	<i>E. coli</i>	19	13*	8.0	6	6
	<i>K. pneumoniae</i>	3	3			1
	<i>K. oxytoca</i>	0	0			
C (210)	<i>E. coli</i>	5	0	0		0
D (68)	<i>E. coli</i>	34	29	70.6	22	5
	<i>K. pneumoniae</i>	18	17		13	1
	<i>K. oxytoca</i>	3	2			

*Positive only with cefepime +/- clavulanic acid

Results 2

	Non-ESBL phenotype	ESBL phenotype
TEM (63)	TEM-1b	
SHV (30)	SHV-1,11,26,28 (14) LEN (1) OKP (1)	SHV-2 (6) SHV-12 (7) SHV-38 (1)
OXA (4)	OXA-10	
CTX-M (43)		group 1 (36) group 2 (1) group 9 (6)